

KUMRÁNSKE ZVITKY

„Preto sám Pán vám dá znamenie: Hľa, panna počne a porodí syna a dá mu meno Emanuel.“ Biblia, Kniha proroka Izaiáša, 7,14

- 1.Zvitky boli objavené roku 1947 v Kumráne, pri Mŕtvom mori v Izraeli.
- 2.Zvitky boli nájdene náhodne, pastierom ktorý hľadal zatúlanú kozu.
- 3.Nález obsahoval písomnosti z obd. 335pnl. až 70nl.
- 4.Písomnosti boli z pergamenu – špeciálne spracovanej koži zvierat.
- 5.Jednotlivé pergameny boli v hlinených nádobách.
- 6.Neskôr bola celá oblasť Kumránu starostlivo prehľadaná. Bol objavený celý systém jaskýň a v ňom aspoň 5 takmer celých kníh a 15.000 fragmentov. Medzi knihami sa nachádza aj takmer celý prorok Izaiáš, datovaný do obdobia 335-107 rokov pnl., s proroctvom o narodení Ježiša Krista.

ZÁSNUBNÁ ČELENKA S MINCAMI

„V šiestom mesiaci poslal boh anjela Gabriela do galilejského mesta Nazareta, k panne zasnúbenej mužovi menom Jozef, z domu Dávidovho. Meno panny bolo Mária.“

Biblia, Evanjelium podľa Lukáša (Lk): 1,26-27;

1. V Izraeli okolo roku 0 bolo z praktických dôvodov bežné nosiť mince pripevnené na retiazke.
2. Ženy po zásnubách nosili retiazku s mincami na čele.
3. Mince na retiazke u zasnúbených žien vyjadrovali hodnotu ich vena.
4. V danej dobe mohli ísť o rôzne mince: hebrejské, grécke, rímske, každý v hodnote od jednodennej mzdy po cenu dobytku.
5. Mária, matka Ježišova, mala s veľkou pravdepodobnosťou takéto mince so sebou aj v Betleheme.

JASLE – VÁLOV

„A porodila svojho prvorodeného syna. Zavinula ho do plienok a uložila do jasiel, lebo v útulku pre nich nebolo miesta.“ Lk: 2,7;

1. Jasle slúžia aj slúžili na kŕmenie zvierat.
2. Jasle – krmítka najčastejšie používané okolo roku nula v Izraeli boli vytesané do skaly.
3. Na vytesávanie sa používali železné nástroje, na hrubé opracovanie veľkých skál sa mohli používať aj iné techniky.
4. Na jasle – válov a podobné účely, sa spracovávali mäkké alebo mäkšie horniny, v danej dobe najviac vápence a pieskovce.
5. Ježiš bol po narodení uložený do väčšieho válova, vystlaného slamou.

BETLEHEM

– MESTO NARODENIA

„Ty však Betlehem, Efrata, hoci si najmenší medzi judskými rodinami, z teba mi vyjde ten, ktorý je určený za vládcu v Izraeli. Jeho pôvod je v dávnomveku, v odvekých časoch.“ Biblia, Prorok Micheáš: 5,1;

1. V Izraeli boli dve sídla nazývané Betlehem. Ježiš sa narodil v Judskom Betleheme – meste, ktoré ležalo na území Judského kmeňa.
2. Judský Betlehem sa nachádza 8 km južne od Jeruzalema v nadmorskej výške 765 m n. m. Súčasný počet obyvateľov je cez 25 tis.
3. Betlehem ležal na úrodnej pôde. Pravdepodobne cez neho viedla aj obchodná cesta. Tieto dve charakteristiky predurčili jeho názov „Beth lechem – mesto chleba“. V tomto meste sa totiž urodilo dostatok obilnín na chlieb, a zároveň sa v ňom dal chlieb kúpiť.
4. Tento Betlehem bol malým sídlom, no so slávnou minulosťou. Narodil sa, vyrástol v ňom a bol pomazaný za kráľa Dávid – najslávnejší kráľ Izraela. Navyše, proroctvá o tomto meste avizovali, že sa v ňom narodí očakávaný Kristus – Mesiáš – Záchranca Izraela.
5. Názov Betlehemu nesie bohatú symboliku. Ježiš Kristus sa totiž stal chlebom ktorý natrvalo uhasil hlad - priniesol uspokojenie - pre milióny ľudí.

ZLATO, KADIDLO, MYRHA

„Vošli do domu, uvideli dieťaťatko s jeho matkou Máriou. Padli na zem a klaňali sa mu. Otvorili svoje klenotnice a obetovali mu dary: zlato, kadidlo a myrhu.“

Biblia, Evanjelium podľa Matúša: 2,11;

- 1.Zlato, kadidlo a myrha sú podľa biblických záznamov dary, ktoré priniesli astrológovia z východu Ježišovi po Jeho narodení.
- 2.Zlato: Izrael bol chudobný na tento vzácny kov. Zlato v Izraeli pochádzalo najmä z Egypta, Indie a pravdepodobne aj z Arábie. Malo formu úlomkov, prúťov, prachu (!), a mincí.
- 3.Kadidlo: Kadidlo je živica z kra Boswellia sacra, Boswellia papyrifera (Kadidlovník). Používalo – páliť - sa v chrámoch, na náboženské účely.
- 4.Myrha: Myrha je živica a úlomky z kra Commiphora myrha (Myrhovníka pravého). V Izraeli sa používala na balzamovanie mŕtvych, ktorých ukladali do suchých hrobov.
- 5.Jedným z výkladov biblických záznamov o tomto dare je, že zlato bolo darom, ktorým sa dalo uctiť kráľa. Kadidlo darom na uctenie si božstva. Myrha darom pre smrteľného človeka. Týmito darmi bola predznamenaná osobnosť aj služba dieťaťa Ježiša Krista.

KALENDÁR HVIEZD

„...a hľa, hviezda, ktorú videli na východe, išla pred nimi, až zastala nad miestom, kde bolo dieťaťko. Keď uvideli hviezdu, naplnila ich veľmi veľká radosť.“

Biblia, Evanjelium podľa Matúša: 2,9-10;

1. Mudrci z východu boli s najväčšou pravdepodobnosťou pozorovatelia hviezd z Perzie. Títo pozorovatelia považovali dianie na oblohe za znamenia, čo hraničí s astrológiou, ale zároveň pracovali s množstvom záznamov, a robili nové, v čom sú zárodky astronómie.
2. Záznamy robili na hlinené tabuľky. Na niektorých miestach sa ich našli tisíce a obsahovali záznamy za stáročia. Niektoré tabuľky boli usposobené tak, aby sa čo najľahšie používali. Je pravdepodobné, že mudrci používali pri putovaní z východu práve takéto typ záznamu.
3. Tento záznam pochádza z roku 720 pred Kristom, z knižnice Assurbanipal v Ninive. Obsahuje záznamy o mesiacoch a hlavných hviezdach, ktoré sa počas nich dajú pozorovať a uhloch, podľa ktorých ich možno identifikovať. Je podpísaný znakom pozorovateľa Nab Zuqub-Kenu.
4. Biblický záznam o príchode mudrcov bol dôležitý preto, že Ježišovo narodenie bolo niečo, čo prekročilo hranice židovskej kultúry, náboženstva, ba dokonca hranice ľudstva. Príroda vydávala silné svedectvo o tejto z kresťanského pohľadu kľúčovej udalosti, a toto svedectvo mohli rozpoznať ľudia všetkých kultúr i náboženstiev. Rozvitie tohto znamenia môžeme pozorovať aj dnes, a to v tom, že na jednej strane je cirkev najviac multikulturálnou inštitúciou sveta, a navyše o druhom príchode Krista majú tiež svedčiť aj prírodné znamenia.